

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/238/2021
Identifikačné číslo spisu: 4208209082
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4208209082.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ K. I., narodeného XX. S. XXXX, J., H. XX/XXX, 2/ D. Š., narodenej X. S. XXXX, J. L., J. XX, 3/ E. H., narodenej XX. S. XXXX, ktorá zomrela XX. S. XXXX a naposledy bývala v J., S. X, 4/ D. H., narodenej XX. O. XXXX, J., E. XXX/X, 5/ M. I., narodenej XX. M. XXXX, ktorá zomrela XX. N. XXXX a naposledy bývala v J., E. XXX/XX, 6/ G. X., narodenej X. Z. XXXX, J. L., Y. I. XX, 7/ M. I., narodeného XX. Q. XXXX, J. L., T. XX/XXXX a 8/ M. H., narodenej XX. S. XXXX, J., Z. XXX/X, všetci zastúpení advokátkou Mgr. Ing. Evou Solčanovou, Nitra, Sládkovičova 1, proti žalovanej É. E. Z., narodenej XX. S. XXXX, J., K. XXX/XX, zastúpenej advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Nové Zámky, Hlavné námestie 7, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 8C/98/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. marca 2021 sp. zn. 12Co/79/2016, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní p o k r a č u j e na strane žalobkyne 3/ s dedičmi pôvodnej žalobkyne 3/ neb. E. H., narodenej XX. S. XXXX, ktorá zomrela XX. S. XXXX a naposledy bývala v J., G. S. X a to 1/ F. V., narodenou XX. Z.Ú. XXXX, J., O. XXX/X, 2/ I. O., narodenou XX. N. XXXX, J. L., Z. S. XXXX/XX, 3/ O. O., narodeným X. M. XXXX, J., S. XXXX/XX a 4/ H.J. U., narodenou XX. O. XXXX, L. J. Q., korešpondenčná adresa S.M., XXXX G. Y. W. XX/a; a na strane žalobkyne 5/ s dedičmi pôvodnej žalobkyne 5/ neb. M. I., narodenej XX. M. XXXX, ktorá zomrela XX. N. XXXX a naposledy bývala v J., E. XXX/XX, a to 1/ L. I., narodeným XX. P. XXXX, J., E. XXX/XX, 2/ L. I., narodeným XX. O. XXXX, J., E. XXX/XX a 3/ A. I., narodeným XX. Z. XXXX, J., E. XXX/XX.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi 1/ až 8/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom určil, že žalovaná nie je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území J., obec J., okres H., ktoré boli pôvodne zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 3162 a v súčasnosti sú zapísané na LV č.

XXXX ako pozemky parc. registra E evidované na mape určeného operátu pod ako parc. č. XXXX orná pôda o výmere 1913 m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere 3791 m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere 111 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 14 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 691 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1057 m², parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 94 m², parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 104 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1381 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 2082 m², parc. č. XXXXX orná pôda o výmere 3187 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 2082 m², parc. č. XXXXX orná pôda o výmere 3187 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 525 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 1360 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 816 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 133 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 396 m², parc. č. XXXXX vodné plochy o výmere 791 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 5798 m², a na LV č. XXXX ako parcely registra C evidované na katastrálnej mape pod parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 617 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 600 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 612 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 612 m², vedené na meno É. E. Z. v celosti. Žalobcom 1/ až 8/ priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 23. marca 2021 sp. zn. 12Co/79/2018 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že žalovaná nie je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území J., obec J., okres H., ktoré boli pôvodne zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 3162 a ktoré sú v súčasnosti zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Komárno, odboru katastra nehnuteľností, pre katastrálne územie J., obec J., okres H., v celosti na žalovanú:

na liste vlastníctva č. XXXX ako pozemky parc. registra E evidované na mape určeného operátu ako:

1. -parc. č. XXXX orná pôda o výmere 1913 m²,
2. -parc. č. XXXX orná pôda o výmere 3791 m²,
3. -parc. č. XXXX orná pôda o výmere 111 m²,
4. -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 14 m²,
5. -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 691 m²,
6. -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 1057 m²,
7. -parc. č. XXXX/X vodná plocha o výmere 94 m²,
8. -parc. č. XXXX/X vodná plocha o výmere 104 m²,
9. -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 1381 m²,
10. -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 2082 m²,
11. -parc. č. XXXXX orná pôda o výmere 3187 m²,
12. -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 525 m²,
13. -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 1360 m²,
14. -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 816 m²,
15. -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 133 m²,
16. -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 396 m²,
17. -parc. č. XXXXX vodné plochy o výmere 791 m²,
18. -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 5798 m²,
19. a na liste vlastníctva č. XXXX ako parcely registra C evidované na katastrálnej mape ako
20. -parc. č. XXXX/XXX záhrada o výmere 617 m²,
21. -parc. č. XXXX/XXX záhrada o výmere 600 m²,
22. -parc. č. XXXX/XXX záhrada o výmere 612 m²,
23. -parc. č. XXXX/XXX záhrada o výmere 612 m².

Žalobcom 1/ až 8/ priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) prostredníctvom svojej právnej zástupkyne dovolanie nemajúce zákonné náležitosti; dovolanie bolo podané bez kvalifikovaného elektronického podpisu.

4. Žalobca 1/ až 8/ sa k podanému dovolaniu vyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

6. Podľa ustanovenia § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

7. Podľa ustanovenia § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa ustanovenia § 23 ods. 1 písm. a/ zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánu verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov, orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronickeho podania alebo elektronickeho úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronicnú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronickeho podania, ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis:

1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje.

9. Podľa § 125 ods. 1 CSP, podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

10. Podľa § 125 ods. 2 CSP, podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania neprihliada.

11. Podľa ustanovenia § 447 písm. e/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429.

12. Právna úprava obsiahnutá v § 429 ods. 1 CSP stanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, bez splnenia ktorej dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum (s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Procesná situácia, kedy dovolací súd prihliada na vady dovolania podľa ustanovenia § 429 CSP a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nastáva jedine v prípade, ak dovolateľ v rozpore s § 393 ods. 1 CSP nebol v odvolacom konaní poučený o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 436 ods. 1 CSP).

13. Podľa názoru dovolacieho súdu, ak nebolo dovolanie autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom advokáta, nie je splnená zákonná podmienka spísania a podpísania dovolania advokátom v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP a tento nedostatok dovolania nemožno po uplynutí lehoty na podanie dovolania odstrániť, pretože ide o neodstrániteľný nedostatok podmienok dovolacieho konania. Ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Zmyslom a účelom autorizácie elektronicky uskutočneného podania vo veci samej je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Autorizácia podania vo veci samej, uskutočneného v elektronickej podobe, nahrádza podpis konajúcej osoby a slúži na identifikáciu osoby, ktorá predmetné podanie vo veci samej spísala a podpísala.

14. Dovolateľka bola v rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. marca 2021 sp. zn. 12Co/79/2018 riadne poučená podľa § 428 CSP o prípustnosti dovolania, lehote na jeho podanie, náležitostiach dovolania, povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1) a povinnosti spísania dovolania advokátom. I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu, je z obsahu spisu zrejmé, že rozsudok krajského súdu bol dovolateľke doručený 20. mája 2021; dovolanie bolo elektronicky podané 20. júla 2021 (t.j. posledný deň lehoty na podanie dovolania) bez kvalifikovaného elektronického podpisu. Právna zástupkyňa žalovanej elektronické dovolanie z 20. júla 2021 autorizovala kvalifikovaným elektronickým podpisom až dňa 28. júla 2021, teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie dovolania.

15. Zmyslom a účelom autorizácie elektronicky uskutočneného podania vo veci samej (ktorým je v zmysle § 123 ods. 2 CSP aj dovolanie) je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Autorizácia podania vo veci samej, uskutočneného v elektronickej podobe, nahrádza podpis konajúcej osoby a slúži na identifikáciu osoby, ktorá predmetné podanie vo veci samej spísala a podpísala. Za osobu, ktorá podanie vo veci samej spísala a podpísala, treba považovať tú osobu, ktorej v zmysle overenia patrí kvalifikovaný elektronický podpis alebo kvalifikovaná elektronická pečať. Pri posúdení (ne)splnenia zákonnej podmienky vyžadovanej v § 429 ods. 1 CSP dovolacím súdom - v prípade elektronickej podoby dovolania - je rozhodujúce, ktorej osobe patrí KEP použitý na autorizáciu podaného dovolania. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. októbra 2020, sp. zn. 1Obdo/22/2020, zdroj: nsud.sk; tvorba právnej vety: najpravo.sk)

16. Dovolací súd poukazuje aj na nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 484/2019-47 z 11. februára 2020, ktorý (v bode 31), konštatoval: „Vzhľadom na skutočnosť, že podľa § 821 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú advokáti (právnické osoby od 1. júla 2017 a fyzické osoby od 1. júla 2018) povinní v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickej schránky súdu a používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronickú schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom, bude obligatórna náležitosť dovolania podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku, spočívajúca v spísaní dovolania advokátom splnená vtedy, pokiaľ bude dovolanie podané elektronicky autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou patriacim advokátovi, ktorý zastupuje dovolateľa [§ 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“)]. Je v zásade bez právneho významu skúmať, aká fyzická osoba písomný dokument vytvorila, resp. koľko fyzických osôb sa na jeho tvorbe podieľalo.“

17. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

18. Žalobca 1/ až 8/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.